

Volkan Jumuk*

EASO CENTRI ZA VOĐENJE GOJAZNOSTI (COMs)

Gojaznost je globalna epidemija i najčešća metabolička bolest u svetu. Do sada preduzete preventivne i terapijske mere nisu bile dovoljne, a odgovarajuće službe nisu podjednako raspoređene. U odgovoru na takvo stanje, EASO je razvio mrežu „akreditovanih specijalizovanih centara za gojaznost”, u kojima kvalitet i uspešnost zaštite pružene pacijentima imaju najviše standarde. Na osnovu plana Centara za saradnju u vođenju gojaznosti (COMs) Evropskog udruženja za proučavanje gojaznosti (EASO), ovi centri će biti akreditovani u skladu sa usvojenim evropskim i akademskim preporukama.

Zadatak Centara za saradnju u vođenju gojaznosti Evropskog udruženja za proučavanje gojaznosti:

- Ostvariti savremenu zdravstvenu zaštitu gojaznih pacijenata zasnovanu na dokazima;
- Beležiti sva medicinska stanja vezana za gojaznost i rizične faktore;
- Obezbediti kvalitetne informacije za pacijenta i javnost;
- Poboljšati pristup pacijenta zdravstvenoj zaštiti unapređenjem postupka upućivanja i boljom saradnjom među različitim nivoima zaštite;
- Razviti široku multidisciplinarnu saradnju na nivou centra;
- Podstaći i osposobiti pacijente da usvoje zdrav način života: razviti edukativni pristup u terapiji;
- Obučiti osoblje o načinu lečenja gojaznih pacijenata;
- Ohrabriti osnivanje i podržati Udruženja pacijenata kroz razmenu iskustava i veština;

---

* Prof. dr, Medicinska klinika, Odeljenje za endokrinologiju i metabolizam, Istanbul; Medicinski fakultet Univerziteta Cerrahpasa, Istanbul, Turska

- Razviti saradnju sa primarnom zdravstvenom zaštitom;
- Širiti znanje i svest o gojaznosti među javnim i zdravstvenim radnicima;
- Poboljšati polje saradnje između istraživača i naučnika;
- Objediniti zdravstvenu zaštitu, obrazovanje i istraživanje;
- Podsticati kliničke istraživačke projekte;
- Pružiti doprinos mreži Centara za saradnju u vođenju gojaznosti širom Evrope jačanjem komunikacija i podrške.

Akreditovani centri će imati priliku da:

- Doprinesu razvoju EASO – panevropskih protokola za evaluaciju gojaznih pacijenata;
- Doprinesu razvoju opšteprihvaćenih saopštenja / preporuka o posebnim aspektima vođenja gojaznosti;
- Doprinesu edukaciji o gojaznosti širom Evrope;
- Učestvuju u panevropskom naučnom / kliničkom programu razmene koji vodi EASO;
- Učestvuju u kliničkim ispitivanjima i pilot studijama koje podržava EASO;
- Učestvuju u istraživačkim projektima koje koordiniše EASO;
- Učestvuju na Samitu Centara za saradnju u vođenju gojaznosti na svakom Evropskom kongresu o gojaznosti (ECO);
- Pristupe i doprinose panevropskom sistemu sakupljanja i analize podataka koje vodi EASO;
- Pristupe web – zajednici Centara za saradnju u vođenju gojaznosti, u kojem svaki centar može izneti slobodna radna mesta i istaći ključne odlike i mogućnosti centra.

U cilju promocije prevencije i vođenja gojaznosti, mnogi centri širom Evrope treba da se prijave i, kada ispune uslove, postanu deo mreže centara visokog standarda. Praćenje novih saznanja, unapređenje veština i doprinos istraživanju u oblasti gojaznosti svakako će ojačati evropsku borbu protiv gojaznosti i poboljšati javno zdravlje.

Literatura

Tsigos C., Hainer V., Basdevant A et al., Criteria for EASO-collaborating Centres for obesity management, *Obesity Facts* 2011; 4:329-333.

<http://www.easo.org/coms>